

A SPORTÁGALAPÍTÓ

— Beszélgetés Nagyillés Mihály nyugalmazott iskolaigazgatóval —

Nagyillés Mihály (képünkön) kémia-fizika szakos tanár 1957-ben került a Közgazdasági Technikumba (ma Eötvös József Szakközépiskola). 1966-ban igazgatónak nevezték ki, ezt a tisztséget 1995-ig töltötte be. Szeptember 5-én ünnepli 75. születésnapját. Edzői munkájáról és kedvenc sportjáról kérdezte egykori kollégája.

A tájékozdási futás, röviden tájfutás, nem tartozik a legismertebb sportágak közé, pedig a Balogh Imsi Sportközpont előtt egy emlékkő hirdeti az indulást.

A Balogh Imsi Sportközpont előtt köbe van vésvé, hogy 50 évvel ezelőtt (1958–2008) a Közgazdasági Technikum akkori igazgatójának támogatásával, diákjainak aktív részvételével létrejött a szervezett természetjárás városunkban. A dolog érdekessége, hogy Balogh Imre az 1958 februárjában megalakult Csongrád Megyei Természetbarát Szövetség alapító tagja volt.

- Én 1957 őszén kezdtem tanítani a Közgében. A megyei szövetség megalakulásáig csak egy-két kisebb osztálykirándulás volt a nevem mellett, így érthető a neves sportvezető – testnevelő tanárom – részvétele az alapító tagok

között. Az új sportág létrejötte – bár túrázó hagyománnyal a Bethlen is rendelkezett Rosztóczy Ernő kollégám vezetésével – a közgés diákok és tanárok aktív közreműködésének köszönhető. Az emlékkő tehát jó helyre került.

- Melyik a fontosab: a tájékozdás vagy a futás?

- A sportág nevében benne van a lényeg. Először gondolkodni, gyorsan, majd futni jó beosztással, ahogy a kondíciód engedi. Mit jelent az, hogy gondolkodni? Térkép alapján jól megválasztani az útvonalat, annak érdekében, hogy minél rövidebb idő alatt teljesítsd a pontok közötti távolságot, és az ellenőrző pontok mindegyikénél igazold jelenlétedet. Az útvonal megválasztásánál nem nyerő a legrövidebb út, az egyenes, mert belemehetsz egy bozótosba, és a közepén már tudni fogod a rövidebb és a hamarabb közti összefüggést, de akkor már késő. A tapasztalat a következő versenyen hasznosul. A térképolvasás pontosságát, az útvonal gyors megállapítása, megtanulása, a tájékozdási segédpontok helyes kiválasztása, mind előfeltétele annak, hogy gyorsan és pontosan, felesleges futások nélkül teljesítsd a távot. Egyszer Bán Sándor fél órával verte meg a magyar maratoni futóbajnokot, mert először tájékozódott (gondolkodott), aztán futott.

- Mitől szép ez a sportág?

- Az erdő a mi sportpályánk – nyilatkozta egyszer dr. Tóth Imre, a sportág megyei elindítója, fejlesztője, összetartója. Való igaz ez még akkor is, ha ma már a versenyek egy részét városokban, parkokban rendezik. Ez nem baj, mert a sportág megismertetését szolgálja. A szabadban való mozgás az egészség megőrzését, a természet megismerését segíti. „Oh természet, oh dicső természet! Mely nyelv merne versenyezni véled?” – írta Petőfi. Aki már és aki még járni tud, az itt sportolhat, a természetben mindenki megtalálja a neki megfelelő színvonalú versenyt. Mivel a versenyeket mindig más és más tájakon rendezik, az utazás, a tájak és a környezet megismerése egyben a honismeret gyarapítását is segíti.

- Magyarországon már 1925-ben rendeztek versenyt. Vásárhelyen mikor?

- Az 1950-es években a versenyek a természetjáróknál ma is művelt túrav versenyekre hasonlítottak. A megyei szövetség és a szakosztály megalakulása után, 1959. május 8-án rendeztük a Győzelem Napja Kupát Király Dezső versenybíró vezetésével. Ez a verseny a mai Vásárhelyi Kupa jogelődje. Akkor térképünk még nem volt, az útvonalat leírásos formában, irányszövegek megadásával kapták meg a versenyzők. Az időt is figyelni kellett, mert az időmérő állomásra csak a megadott szintidőben érkezhettek a csapatok. Ezt nemsokára törölték a versenyszabályzatból, csak a pontosság és a versenyidő számított az eredménybe és számít ma is. Természetesen az elmúlt évtizedekben mind technikailag, mind felkészülésben óriási fejlődés történt. Ma már sokszor másodpercek döntenek el a sorrendet.

- Edzőként kik voltak az első versenyzőid?

- Az első csapatversenyen a Közgét Gyovai Piroška, Nagy Rébék Mária, Csák Katalin, Torda Pilisi Csilla, Varga Margit, Hős Nagy Margit és Ágoston Ilona, Nagy Judit, Dós Katalin, Kiss György, Nahóczki Endre, Szőke Imre képviselték 1959 tavaszán. Közülük Csák Katalin, Nagy Rébék Mária és Kiss György több évig versenyzett. Nagy Rébék Mária 1962-ben részt vett az első országos női bajnokságon Tardonán, 1964-ben a Városi Szövetség elnöke lett. A teljesség igénye nélkül versenyzőim voltak: Simon Éva, Tóth Zsuzsa, Szilágyi Sándor (1963-ban érettségizett), Jaksa Zsuzsa, Rózsa Zsuzsa, Duránszki József, Papp György (1964-ben a két fiú először nyert nemzetközi versenyt Salgótarjánban), Gulyás Éva, Major Ilona, Pál Gyula, C. Nagy Sándor (1965), Gémes Zsuzsa, Csengeri Piroška, Baranyai Antal, Molnár Sándor, Török József, Herczegh László (1966), Farkas Katalin, Kiss Magdolna, Bíró Sándor, Dabis László (1967), Tarnai Irén, Gila Antal (1968), Makó Katalin, Rostás Irén, Herczegh Magdolna, Farkas Dezső, Kiss László (1969), Balog Sámuel, (1970) és sokan

- Mit adott Vásárhely a magyar tájékozódási futásnak?

- Adott világbajnoki bronzérmest Rostás Irén személyében (1976), aki többszörös magyar bajnok és Hungária Kupa győztes, több nemzetközi verseny aranyérmese. Adott magyar bajnokot (Herczeg Magdolna), főiskolai válogatottat (Forrai Gábor). Adott ifjúsági csapat- és váltóbajnokokat, valamint számtalan dobogós helyezést. Adott sok-sok első osztályú versenyzőt Baranyai Antallal kezdve. Adott az Európa Bajnokságra készülő magyar ifjúsági válogatottnak három vásárhelyi futót (Forrai Gábor, Forrai Miklós, Vörös Endre). Adott válogatott kerettagokat. 1994-ben az országos csapatbajnokságot a HTC tájékozódási futói nyerték.

Rostás Irén, aki ma a HTC elnöke, az utóbbi években is

További jó egészséget és tartalmas, szép éveket kívánunk!

Kép és szöveg: Kovács István

A képeken:

- ♦1959. Természetjárás, Indulás a vöröskői túrára
- ♦1970. Országos bajnokság.
Balról jobbra: Rostás Irén, Farkas Katalin, Csorja Ida, Bacsa Sarolta
- ♦2008. A HTC versenyzői a Bakonyban
- ♦2008.11.30. Az emlékkő avatása

mások. Edzőként kiemelem Csorja Idát és Bán Sándort. Mindketten fontos szerepet vállaltak a tömegsport és a magyar, illetve a nemzetközi szintű minőségi versenysport elérésében és fenntartásában.

- Milyen szakosztályok alakultak az elmúlt fél évszázad alatt?

- A Közgében, a Kossuthban (Sinkó Ferenc) és a Bethlenben (Márok István) voltak iskolai szakosztályok. A városi egyesületek közül a Spartacus, MEDOSZ, Textil, Hódgép, Metripond és a Porcelán, majd ezek jogutódja, a Hódmezővásárhelyi Városi SE (HVSE), valamint az ABS SE működtetett szakosztályokat. Az 1990-es években alakult meg a ma is létező Hódmezővásárhelyi Tájfutó Club, a HTC.

több országos bajnoki címet nyert, például a hosszútávú szenior országos bajnokságot. Sportolóink megmutatták a sportág hazai művelőinek és sportvezetőinek, hogy kelő szorgalommal, kitartással, a sportág változásaihoz való gyors alkalmazkodással fel tudják venni a versenyt az ország jobb adottságokkal rendelkező klubjaival, sőt az élen is tudnak végezni.

- Mivel töltöd nyugdíjas éveidet? Tájfutással?

- Az igazgatói munkát és az edzői tevékenységet nem lehetett összeegyeztetni, ezért a szakmai munkát Csorja Ida és Bán Sándor folytatta. Ezzel szinte egy időben alakult egy szabadidős kosárcsapat, amely negyven évig élt. Itt kosaraztam, amíg létezett. Miután még járni tudok, meglehet, hogy visszatérek a tájfutáshoz. Egy biztos: unatkozni nem unatkozom.